

Bình Định, ngày tháng 12 năm 2022

THUYẾT MINH

Dự toán ngân sách nhà nước năm 2023 trình HĐND tỉnh

(Kèm theo Công văn số /STC-QLNS ngày /12/2022 của Sở Tài chính)

Sở Tài chính xin thuyết minh về việc giao dự toán ngân sách nhà nước năm 2023 trên địa bàn tỉnh Bình Định như sau:

I. VỀ DỰ TOÁN THU, CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC NĂM 2023

1. Dự toán thu ngân sách nhà nước

Trung ương giao tổng thu ngân sách nhà nước (NSNN) trên địa bàn tỉnh là 11.570.900 triệu đồng. Sau khi rà soát nguồn thu của địa phương, Ủy ban nhân dân tỉnh đề xuất dự toán thu NSNN năm 2023 là 13.650.000 triệu đồng, trong đó:

a) Thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu là 1.000.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 7,3% tổng thu NSNN, bằng mức Trung ương giao.

b) Thu nội địa là 12.558.500 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 92% tổng thu NSNN, cao hơn mức trung ương giao là 2.079.100 triệu đồng (trong đó, thu tiền sử dụng đất tăng 1.450.000 triệu đồng, thu nội địa còn lại tăng 629.100 triệu đồng).

Về tăng trưởng các nguồn thu từ kinh tế phát sinh, nếu loại trừ các khoản thu tiền sử dụng đất, tiền thuê đất thu tiền 01 lần, thu từ xổ số kiến thiết, thu từ cổ tức, lợi nhuận được chia, lợi nhuận còn lại và các khoản thu phát sinh đột xuất trong năm 2022 thì thu nội địa năm 2023 tăng khoảng 8,6% so với ước thực hiện năm 2022. Trong đó:

- Thu tiền sử dụng đất là 5.500.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 43,8% thu nội địa, bằng 78,6% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thu tiền cho thuê mặt đất, mặt nước là 814.100 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 6,5% thu nội địa, bằng 81,4% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thu từ lĩnh vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh là 2.650.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 21,1% thu nội địa, bằng 96,4% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thuế bảo vệ môi trường là 920.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 7,3% thu nội địa, tăng 48,4% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thu từ lĩnh vực doanh nghiệp nhà nước (Trung ương và địa phương) là

610.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 4,9% thu nội địa, tăng 9,9% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thu từ doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài là 510.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 4,1% thu nội địa, tăng 15,9% so với ước thực hiện năm 2022.

- Thuế thu nhập cá nhân là 500.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 4% thu nội địa, bằng 55,2% so với ước thực hiện năm 2022.

- Lệ phí trước bạ là 360.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 2,9% thu nội địa, bằng 93,5% so với ước thực hiện năm 2022.

c) Thu vay để bù đắp bội chi là 91.500 triệu đồng, bằng mức Trung ương giao.

2. Dự toán chi ngân sách địa phương

Căn cứ dự toán thu ngân sách địa phương được hưởng theo tỷ lệ phần trăm (%) phân chia nguồn thu, số bổ sung từ ngân sách Trung ương, nguồn vốn vay và nhiệm vụ chi được phân cấp theo quy định, dự toán chi ngân sách địa phương năm 2023 là 18.699.406 triệu đồng, tăng 15,4% so với dự toán năm 2022.

Về phân bổ chi ngân sách địa phương năm 2023, ưu tiên bố trí kinh phí thực hiện các nhiệm vụ quan trọng phát triển kinh tế - xã hội, phát triển kinh tế nông thôn gắn với xây dựng nông thôn mới; tập trung xây dựng kết cấu hạ tầng, các dự án trọng điểm của địa phương; nâng cao công tác bảo vệ môi trường; đảm bảo an sinh xã hội và an ninh trật tự của địa phương; cơ cấu chi đạt tỷ trọng theo Chiến lược tài chính đến năm 2030 được phê duyệt tại Quyết định số 368/QĐ-TTg ngày 31/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ (*giai đoạn 2021 - 2025, tỷ trọng chi đầu tư phát triển trong tổng chi ngân sách nhà nước khoảng 28%, tỷ trọng chi thường xuyên khoảng 62 - 63%*).

Dự toán chi ngân sách địa phương năm 2023 bao gồm:

a) Dự toán chi đầu tư phát triển: 6.308.480 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 41,3% tổng chi cân đối ngân sách địa phương. Trong đó: chi đầu tư phát triển ngân sách tỉnh là 3.696.889 triệu đồng, ngân sách huyện, thị xã, thành phố 2.611.591 triệu đồng. Nếu loại trừ nguồn thu vay bù đắp bội chi, dự toán chi đầu tư phát triển năm 2023 tăng 1.561.420 triệu đồng so với dự toán năm 2022. Chi đầu tư phát triển bao gồm:

- Chi đầu tư xây dựng vốn trong nước là 585.680 triệu đồng, tăng 28.420 triệu đồng so với dự toán năm 2022, trong đó: chi ngân sách tỉnh là 424.089 triệu đồng và chi ngân sách huyện, thị xã, thành phố là 161.591 triệu đồng.

- Chi đầu tư từ nguồn thu tiền sử dụng đất là 5.468.300 triệu đồng, tăng 1.500.000 triệu đồng so với dự toán năm 2022, trong đó: ngân sách tỉnh là

3.018.300 triệu đồng (đã trừ kế hoạch trả nợ gốc vay đến hạn là 31.700 triệu đồng) và ngân sách các huyện, thị xã, thành phố là 2.450.000 triệu đồng.

- Chi từ nguồn thu xổ số kiến thiết là 120.000 triệu đồng.
- Chi từ nguồn thu vay bù đắp bội chi là 91.500 triệu đồng theo dự toán trung ương giao.
- Chi từ nguồn thu tiền bán nhà thuộc sở hữu nhà nước là 3.000 triệu đồng.
- Chi từ nguồn vốn khác là 40.000 triệu đồng.

b) Dự toán chi thường xuyên: 8.649.812 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 56,6% tổng chi cân đối ngân sách địa phương, chia ra: ngân sách tỉnh là 3.593.548 triệu đồng, ngân sách huyện, thị xã, thành phố là 5.056.264 triệu đồng.

Về phân bổ chi thường xuyên theo nguyên tắc, tiêu chí, định mức được cấp thẩm quyền quy định; đảm bảo kinh phí thực hiện mức lương cơ sở 1.490.000 đồng/tháng; hoạt động của các cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập; bố trí đầy đủ kinh phí thực hiện các chính sách đã được Hội đồng nhân dân tỉnh quyết nghị (bao gồm các chính sách theo tiêu chí chuẩn nghèo đa chiều giai đoạn 2021-2025). Ngoài ra, đối với ngân sách tỉnh, bố trí vốn đối ứng các chương trình mục tiêu quốc gia, cải cách hành chính, chuyển đổi số, bảo vệ môi trường, các đề án thuộc lĩnh vực giáo dục, y tế và đảm bảo kinh phí cho các ngành để phát triển kinh tế - xã hội. Đối với ngân sách huyện, thị xã, thành phố, chú trọng sử dụng nguồn lực cho một số lĩnh vực quan trọng tạo dư địa cho phát triển kinh tế - xã hội của địa phương như nông, lâm, ngư nghiệp; giáo dục, đào tạo; khuyến công; thương mại dịch vụ; văn hóa, du lịch,... Riêng đối với sự nghiệp bảo vệ môi trường, ưu tiên kinh phí để bảo đảm tần suất thu gom, xử lý chất thải rắn trên địa bàn xã, phường, thị trấn theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn.

Từ các nội dung nêu trên, dự toán chi thường xuyên năm 2023 cơ bản đáp ứng nhiệm vụ chi của các cấp ngân sách và theo đúng quy định của Luật ngân sách nhà nước, trong đó, phân bổ chi thường xuyên đối với lĩnh vực giáo dục - đào tạo và dạy nghề, khoa học – công nghệ không thấp hơn dự toán trung ương giao, cụ thể như sau:

- Chi sự nghiệp giáo dục - đào tạo và dạy nghề là 3.491.235 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 40,4% chi thường xuyên, bằng mức trung ương giao, tăng 3,2% so với dự toán năm 2022.
- Chi hành chính là 1.514.343 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 17,5% chi thường xuyên, tăng 13,3% so với dự toán năm 2022.
- Chi sự nghiệp kinh tế, môi trường là 1.186.561 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 13,7% chi thường xuyên, tăng 16,9% so với dự toán năm 2022 (trong đó, sự nghiệp môi trường 57.409 triệu đồng, tăng 14,6% so với dự toán năm 2022).

- Chi đảm bảo xã hội là 958.293 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 11% chi thường xuyên, tăng 7,7% so với dự toán năm 2022.

- Chi sự nghiệp y tế, dân số và gia đình là 812.699 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 9,4% chi thường xuyên, tăng 4,3% so với dự toán năm 2022.

c) Chi bổ sung quỹ dự trữ tài chính là 1.360 triệu đồng, bằng mức Trung ương giao.

d) Dự phòng chi là 313.060 triệu đồng, tăng 19,7% so với Trung ương giao.

đ) Chi trả lãi, phí do chính quyền địa phương vay là 7.339 triệu đồng.

e) Chi theo mục tiêu là 3.419.355 triệu đồng.

3. Kế hoạch vay và trả nợ vay

Theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước năm 2015, mức dư nợ vay tối đa của ngân sách địa phương năm 2023 là 3.647.800 triệu đồng (không vượt quá 30% ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp). Kế hoạch vay và trả nợ vay năm 2023 cụ thể như sau:

a) Tổng dư nợ vay đầu năm : 398.672 triệu đồng

b) Tổng mức vay trong năm theo số Trung ương giao : 91.500 triệu đồng

c) Trả nợ gốc vay trong năm : 43.852 triệu đồng

Nguồn trả nợ, trong đó:

- Bố trí từ nguồn thu tiền sử dụng đất : 31.700 triệu đồng

- Khấu hao tài sản hình thành từ vốn vay : 12.152 triệu đồng

d) Tổng dư nợ vay dự kiến cuối năm : 446.320 triệu đồng.

Số dư nợ dự kiến cuối năm 2023 chỉ bằng 12,3% mức dư nợ vay tối đa (3.647.800 triệu đồng) và bằng 3,7% so với tổng thu cân đối ngân sách địa phương được hưởng (12.159.300 triệu đồng).

(Có các Phụ lục số liệu chi tiết kèm theo)

II. GIẢI PHÁP THỰC HIỆN DỰ TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2023

1. Về thu ngân sách nhà nước

- Ngay sau khi triển khai giao nhiệm vụ thu ngân sách nhà nước năm 2023 cho các đơn vị trực thuộc, Thủ trưởng các sở, ban, ngành và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố xây dựng kịch bản thu NSNN cụ thể theo từng tháng, đồng thời chỉ đạo sâu sát quá trình triển khai thực hiện để phấn đấu thu NSNN vượt so với dự toán được Hội đồng nhân dân tỉnh giao.

- Tăng cường các biện pháp quản lý thu, bám sát địa bàn, nâng cao chất lượng công tác phân tích, dự báo để đôn đốc người nộp thuế kê khai sát với thực tế phát sinh; tập trung thanh tra, kiểm tra các lĩnh vực còn thất thu và những doanh nghiệp có rủi ro cao về thuế, kết hợp với kiểm tra sau hoàn thuế; đồng thời tập trung đôn đốc, huy động nhanh và kịp thời các khoản thu vào ngân sách nhà nước. Thực hiện kiểm tra trước hoàn thuế sau đối với 100% các trường hợp có rủi ro cao, kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm đối với hành vi gian lận, lợi dụng chính sách hoàn thuế.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn thực hiện Luật Quản lý thuế, các chế độ, chính sách thu của Nhà nước; phát huy kết quả thực hiện cải cách thủ tục hành chính, chuyển đổi số tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân kịp thời thu nộp các khoản thuế vào ngân sách nhà nước, đảm bảo thực hiện đầy đủ các ưu đãi về thuế.

- Rà soát, tăng cường khai thác hợp lý, hiệu quả nguồn lực tài chính từ tài sản công (đất đai, tài nguyên, tài sản tại khu vực sự nghiệp công, tài sản là các loại kết cấu hạ tầng giao thông) nhằm huy động vốn cho phát triển kinh tế - xã hội; rà soát lại quỹ nhà, đất thuộc cấp mình quản lý để lập phương án sắp xếp phù hợp. Trường hợp dôi dư, không cần sử dụng hoặc sử dụng không đúng mục đích thì lập kế hoạch thu hồi để trình cấp có thẩm quyền cho xử lý, nhằm tăng thu ngân sách nhà nước.

- Thực hiện quản lý tốt việc khai thác khoáng sản và tổ chức kiểm tra, thẩm định, phê duyệt mức thu tiền cấp quyền: khai thác khoáng sản, khai thác tài nguyên nước và thực hiện chuyên thông tin cho cơ quan thuế thông báo để quản lý tốt nguồn thu này.

- Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án, công trình; đầu tư kết cấu hạ tầng các khu công nghiệp, khu kinh tế, cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp để đưa nhanh vào hoạt động; tạo điều kiện cho các doanh nghiệp có mặt bằng để đầu tư phát triển sản xuất kinh doanh tạo nguồn thu ngân sách nhà nước.

2. Về chi ngân sách địa phương

- Về việc phân bổ và giao dự toán chi ngân sách năm 2023: Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đơn vị dự toán cấp I khẩn trương tiến hành phân bổ và giao dự toán chi ngân sách cho các đơn vị sử dụng ngân sách trực thuộc theo đúng nội dung, trình tự và thời gian quy định của Luật Ngân sách nhà nước.

- Trong năm 2023, việc sử dụng ngân sách tuân thủ theo dự toán ngân sách đã được Hội đồng nhân dân các cấp quyết định. Thực hiện tiết kiệm triệt để các khoản chi thường xuyên; thực hiện công tác mua sắm theo quy định của Trung ương; đẩy mạnh cải cách hành chính trong quản lý chi ngân sách nhà nước và sử dụng hiệu quả các nguồn lực để phát triển kinh tế đi đôi với bảo vệ môi trường,

đảm bảo an sinh xã hội, an ninh, quốc phòng; quản lý chặt chẽ việc ứng trước dự toán ngân sách nhà nước và chi chuyển nguồn sang năm sau đảm bảo đúng quy định tại Điều 64 Luật Ngân sách nhà nước.

- Tiếp tục triển khai thực hiện các quy định của Chính phủ về chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về sử dụng biên chế và kinh phí quản lý hành chính đối với cơ quan nhà nước và chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính đối với đơn vị sự nghiệp công lập.

- Thực hiện cải cách thủ tục hành chính, thúc đẩy mạnh mẽ việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số bảo đảm kết nối thông suốt, đi đôi với tăng cường giám sát trong quản lý thu, chi ngân sách nhà nước.

- Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố căn cứ nguồn thu, nhiệm vụ chi được Hội đồng nhân dân tỉnh quyết định phân cấp, chỉ đạo các đơn vị triển khai thực hiện phân bổ dự toán chi ngân sách địa phương năm 2023; trong đó, định hướng phân bổ nguồn lực thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm trong năm 2023, chú trọng bố trí nguồn lực cho một số lĩnh vực quan trọng phục vụ cho phát triển kinh tế - xã hội của địa phương; bảo vệ môi trường; nông, lâm, ngư nghiệp; giáo dục, đào tạo; khuyến công; thương mại dịch vụ; văn hóa, du lịch, ...; ưu tiên bố trí vốn để xử lý nợ đọng xây dựng cơ bản trong kế hoạch phân bổ vốn đầu tư từ ngân sách địa phương; chủ động bố trí sử dụng nguồn 50% tăng thu ngân sách huyện, thị xã, thành phố được hưởng dự toán năm 2023 so với dự toán năm 2022 (không bao gồm tiền sử dụng đất, thu tiền bảo vệ và phát triển đất trồng lúa, thu phí bảo vệ môi trường khai thác khoáng sản, thu hoa lợi công sản, quỹ đất công ích, ... tại xã) và kinh phí đã bố trí trong định mức chi thường xuyên ngân sách huyện, thị xã, thành phố để thực hiện các chính sách an sinh xã hội năm 2023; tiếp tục chủ động dành 70% tăng thu thực hiện so với dự toán ngân sách tỉnh giao để tạo nguồn cải cách tiền lương trong năm 2023 và tích lũy cho giai đoạn 2023-2025; chỉ đạo, kiểm tra, hướng dẫn các xã, phường, thị trấn thực hiện chi trả lương và phụ cấp cho cán bộ xã, phường, thị trấn và cán bộ thôn, bản, làng, khu vực kịp thời.

- Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đơn vị trực thuộc tỉnh và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố phải thực hiện và chỉ đạo thực hiện nghiêm Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, chế độ công khai ngân sách nhà nước theo quy định và phải báo cáo định kỳ cho Ủy ban nhân dân tỉnh.

- Các chủ đầu tư phải triển khai kịp thời việc thực hiện kế hoạch đầu tư xây dựng cơ bản năm 2023 bảo đảm sử dụng hết vốn được giao trong năm. Các cơ quan tư vấn xây dựng và đầu tư phải thực hiện công tác tư vấn theo đúng tiến độ hợp đồng. Các cơ quan thẩm định đẩy nhanh tiến độ thẩm định dự án, thiết kế - dự toán bảo đảm đúng thời gian theo quy định.

- Hệ thống Kho bạc Nhà nước trên địa bàn tập trung nhân lực, thực hiện cải cách hành chính trong cấp phát, thanh toán vốn theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản hướng dẫn Luật. Đồng thời, tăng cường công tác kiểm soát chi theo quy định và chịu trách nhiệm về việc kiểm soát của mình.

- Thủ trưởng các cơ quan thanh tra tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra việc thu nộp và sử dụng ngân sách ở các cấp, các ngành, các đơn vị dự toán, các doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân hoạt động sản xuất kinh doanh để giữ nghiêm kỷ cương, kỷ luật trong việc thực hiện nghĩa vụ nộp ngân sách và chi tiêu công quỹ; xử lý nghiêm và kịp thời các vi phạm đã được các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán kết luận.

Trên đây là nội dung thuyết minh dự toán ngân sách nhà nước năm 2023 trình HĐND tỉnh./.